

بسمه تعالی

آیین نامه اجرایی «نظامنامه مسئولیت اجتماعی صنعت نفت»

مقدمه

این آیین نامه بر اساس ماده ۱۱ نظامنامه مسئولیت اجتماعی صنعت نفت ابلاغی به شماره ۷۰-۲۰/۲ مورخ ۱۴۰۲/۱/۳۰ تدوین شده است. لازم است مشاورین اجتماعی مدیران عامل، روسا و دبیران امور مسئولیت اجتماعی شرکت ها و سازمان های فعال در صنعت نفت در هماهنگی با امور مسئولیت اجتماعی صنعت نفت (حوزه مشاور اجتماعی وزیر) و در جهت عمل یکپارچه به مفاد نظامنامه مذکور اهتمام لازم را در کاربست آیین نامه حاضر به عمل آورند. این آیین نامه به منظور اجرایی کردن مفاد نظامنامه یاد شده به شرح ذیل ابلاغ می گردد:

۱- ایجاد ساختار مسئولیت اجتماعی شرکت

با عنایت به بند ۳ ماده ۸ نظامنامه مبنی بر ایجاد ساختار امور مسئولیت اجتماعی، لازم است موارد زیر رعایت گردد:

۱-۱- در چهار شرکت اصلی:

- ۱-۱-۱. تشکیل امور مسئولیت اجتماعی، به ریاست مشاور اجتماعی معاون وزیر مدیرعامل.
- ۱-۱-۲. اختصاص دو نفر از کارکنان جهت فعالیت در امور مسئولیت اجتماعی و یک نفر از کارکنان شرکت بعنوان دبیر بصورت موظف و تمام وقت به پیشنهاد مشاور اجتماعی مدیرعامل.
- ۱-۲-۲. در شرکت های تابعه و فرعی:

- ۱-۲-۱. ایجاد «کمیته مسئولیت اجتماعی» هر شرکت با حکم مدیرعامل/مدیر منطقه و با ترکیب اعضا زیر:

○ مشاور اجتماعی مدیرعامل (دبیر)

○ نمایندگانی از واحدهای سازمانی (نظیر: منابع انسانی، روابط عمومی، برنامه ریزی، HSE، مشاور امور زنان و غیره)

۵ نماینده/نمایندگان ذینفعان کلیدی مرتبط(دعوت به جلسات کمیته مسئولیت اجتماعی حسب موضوع)

تبصره ۱- در صورت نبود مشاور اجتماعی، دبیر کمیته با حکم مدیرعامل تعیین می شود.

تبصره ۲- شرکت های تابعه و فرعی در صورت نیاز می توانند نسبت به ایجاد کارگروه های تخصصی ذیل کمیته اصلی مسئولیت اجتماعی اقدام نمایند.

۱-۳- دبیران کمیته های مسئولیت اجتماعی می بایست دارای شرایط زیر باشند:

- از کارکنان خود شرکت/سازمان
- دارای مدرک تحصیلی مرتبط(ترجیحاً از رشته های علوم اجتماعی، مدیریت، محیط زیست)
- دارای تجربه در حوزه مسئولیت اجتماعی شرکت(نظیر گذراندن دوره های آموزشی مرتبط، مشارکت/همکاری در برنامه های مسئولیت اجتماعی، فعالیت های اجرایی و گزارش دهی مسئولیت اجتماعی شرکت/سازمان)

- دارای شناخت کافی از شرکت/سازمان و یا محیط جغرافیایی منطقه فعالیت شرکت/سازمان
- تبصره ۳- هیئت مدیره شرکت ها می توانند برای پیشبرد مطلوب جریان مسئولیت اجتماعی در شرکت از طریق مشوق ها انگیزش لازم را در اعضاء کمیته مسئولیت اجتماعی ایجاد نمایند.

۲- پایگاه داده و گزارش های پایداری شرکت/سازمان

با عنایت به بند ۶ ماده ۸ نظامنامه، به منظور پایش و نظارت جامع بر اقدامات مسئولیت اجتماعی شرکت، لازم است موارد زیر رعایت گردد:

- تدوین گزارش های پایداری به صورت منظم(تا پایان شهریور هر سال) براساس راهنمای گزارش دهی توسط دبیر و ارائه آن به دبیرخانه مسئولیت اجتماعی شرکت اصلی جهت ارسال به امور مسئولیت اجتماعی وزارت نفت

- رتبه بندی گزارش های مسئولیت اجتماعی شرکت ها بر اساس شاخص های مندرج در راهنمای گزارش دهی امور مسئولیت اجتماعی صنعت نفت و اعلام نتایج آن به شورای عالی مسئولیت اجتماعی و تقدیر از شرکت های برتر در همایش سالانه مسئولیت اجتماعی صنعت نفت

- بارگذاری داده‌های اقدام‌های مسئولیت اجتماعی شرکت / سازمان در پایگاه داده مسئولیت اجتماعی صنعت نفت (سامانه SIMA) توسط دبیر مسئولیت اجتماعی شرکت / سازمان

۳- ارزیابی تأثیرات اجتماعی و محیط زیستی (ESIA) و اثربخشی اقدامات مسئولیت اجتماعی

با عنایت به بندهای ۱۴ و ۱۵ ماده ۵ نظامنامه مبنی بر انجام ارزیابی تأثیرات اجتماعی و محیط زیستی و همچنین ارزیابی اثربخشی اقدامات مسئولیت اجتماعی شرکت، لازم است موارد ذیل مورد توجه قرار گیرد:

۳-۱- انجام ارزیابی تأثیرات اجتماعی و محیط زیستی (ESIA) در خصوص تأثیرات مختلف پروژه‌های شرکت / سازمان در مناطق عملیاتی و طرح نتایج آن در امور/کمیته مسئولیت اجتماعی شرکت / سازمان جهت تعیین موضوع‌های اساسی و تهیه برنامه‌های عمل مسئولیت اجتماعی (CSR Action Plans)

۳-۲- انجام ارزیابی اثربخشی اقدامات مسئولیت اجتماعی بصورت دوره‌ای (یک‌ساله/سه‌ساله/پنج‌ساله) تبصره ۱- انجام ارزیابی تأثیرات اجتماعی و محیط زیستی (ESIA) بایستی بر اساس آیین‌نامه هیئت وزیران مصوب ۳۴۷۲۳/ت/۵۵۶۱۸ مورخ ۱۳۹۹/۴/۴ و همچنین اصلاحیه‌ها و بخشنامه‌های متعاقب آن صورت گیرد.

تبصره ۲- نسخه‌ای از گزارش ارزیابی تأثیرات اجتماعی و محیط زیستی (ESIA) بایستی به امور مسئولیت اجتماعی صنعت نفت ارسال گردد.

تبصره ۳- در صورت نیاز به انجام ارزیابی تأثیرات اجتماعی و محیط زیستی (ESIA) و اثربخشی اقدامات مسئولیت اجتماعی شرکت، بکارگیری مشاوران ذیصلاح با هماهنگی امور مسئولیت اجتماعی صنعت انجام پذیرد.

۴- تنویر افکار عمومی نسبت به اقدام‌های مسئولیت اجتماعی صنعت نفت

با عنایت به ماده ۱۰ نظامنامه مسئولیت اجتماعی در خصوص اطلاع رسانی اقدامات مسئولیت اجتماعی، لازم است نسبت به فعال کردن و بکارگیری سازوکارهای رسانه‌ای و ابزارهای نوین ارتباطی (نظیر سایت اینترنتی، شبکه‌های اجتماعی مجازی، ساخت فیلم‌های مستند کوتاه و بلند، کلیپ و...) و استفاده از خبرگان این حوزه (نظیر فیلم‌سازان، انیمیشن‌سازان و نویسندگان) با جهت‌گیری تنویر افکار عمومی حسب برنامه‌ریزی ادارات روابط عمومی اقدام گردد.

تبصره ۱- در واسپاری تولید محصولات رسانه‌ای، اولویت با خبرگان و متخصصان محلی این حوزه است.

۵- تدوین و تصویب برنامه‌های مسئولیت اجتماعی

کلیه شرکت‌های فرعی و تابعه زیر مجموعه شرکت‌های اصلی می‌بایست برنامه‌های مسئولیت اجتماعی خود را بر اساس نیازسنجی و در انطباق با موضوع‌های اساسی تعیین شده شرکت ذیربط تدوین و جهت تصویب به شرکت اصلی ارائه نمایند.

تبصره ۱- شرکت‌های اصلی موظف‌اند برنامه‌های ارائه شده از سوی شرکت‌های تابعه و فرعی را حداکثر تا پایان شهریور ماه تصویب و ابلاغ نمایند.

تبصره ۲- حسب بند ۱ ماده ۸ نظامنامه، امور مسئولیت اجتماعی شرکت‌های اصلی با هماهنگی امور مسئولیت اجتماعی وزارت نفت مجموعه برنامه‌های خود و شرکت‌های زیر مجموعه را جهت تایید پروژه‌ها و اعتبارات آن‌ها پس از تصویب در هیئت مدیره شرکت اصلی به شورای عالی مسئولیت اجتماعی (شورای معاونین وزارت نفت) ارسال نمایند.

تبصره ۳- لازم است کلیه شرکت‌ها برنامه‌های خود را حداکثر تا پایان آبان ماه هر سال در پایگاه داده مسئولیت اجتماعی صنعت نفت بارگذاری نمایند.

تبصره ۴- در تدوین برنامه‌های مسئولیت اجتماعی شرکت لازم است از ظرفیت سمن‌های فعال با اولویت و ویژگی‌های ذیل استفاده شود:

- مستقر در منطقه عملیاتی شرکت
- دارای فعالیت در یکی از حوزه‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و محیط زیستی
- دارای سابقه همکاری با شرکت‌های فعال در صنعت نفت در زمینه برنامه‌های مسئولیت اجتماعی

۶- اجرا و پایش برنامه‌های مسئولیت اجتماعی

اجرا و پایش برنامه‌های مسئولیت اجتماعی شرکت/سازمان می‌بایست با مشارکت ذینفعان کلیدی مرتبط با برنامه و بهره‌گیری از ظرفیت سمن‌های فعال در حوزه‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و محیط زیستی در ابعاد زیر صورت گیرد.

- مشارکت در جلسات مشترک توجیهی و هماهنگی با سازمان‌ها و دستگاه‌های متولی مرتبط با موضوع برنامه

- مشارکت در برنامه ریزی برای اجرا
- مشارکت در تسهیلگری برنامه در جامعه محلی، تامین مالی، لجستیکی و نظایر آن
- مشارکت در ارزیابی برنامه، اثربخشی آن و سنجش رضایتمندی ذینفعان
- مشارکت در اصلاح برنامه (تهیه و اجرای برنامه بهبود)

۷- آموزش و پژوهش

باعنایت به ماده ۷ نظامنامه مسئولیت اجتماعی مبنی بر ضرورت آموزش مدیران و کارشناسان مرتبط با حوزه

مسئولیت اجتماعی

۷-۱- شرکت‌ها/سازمان‌ها می‌بایست در جهت اجرای برنامه‌های آموزشی کددار وزارت نفت از جمله در

موضوعات ذیل اقدام نمایند:

- مفاهیم و روندهای مسئولیت اجتماعی
- استانداردهای مسئولیت اجتماعی
- ارزیابی اجتماعی و محیط زیستی (ESIA)
- گزارش‌دهی پایداری (گزارش مسئولیت اجتماعی شرکت/سازمان) بر اساس استاندارد جهانی (GRI)
- تسهیلگری اجتماعی
- سایر موضوع‌های مرتبط با مسئولیت اجتماعی شرکتی

۷-۲- در جهت دانش‌افزایی مدیران، مشاوران اجتماعی، مدیران و اعضای امور/کمیته مسئولیت اجتماعی

شرکت/سازمان لازم است طرح‌های پژوهشی در موضوع‌هایی نظیر مسئولیت اجتماعی شرکت/سازمان؛

چالش‌ها، انتظارات و نگرش‌های ذینفعان؛ تجربیات و روندهای جهانی مسئولیت اجتماعی و... همچنین

انتشار نتایج و کاربرد آنها در مدیریت و راهبری مسئولیت اجتماعی شرکت

تبصره ۱- در صورت نیاز به انجام طرح‌های پژوهشی در حوزه اجتماعی (نظیر ارزیابی تأثیرات اجتماعی و

مسئولیت‌های اجتماعی شرکتی) بایستی از طریق فراخوان و توسط مشاورین ذیصلاح مورد

تایید امور مسئولیت اجتماعی صنعت نفت به انجام برسد

۸- طراحی و اجرای نماد یکنواخت برای برنامه‌های مسئولیت اجتماعی شرکت

با عنایت به بند ۲ ماده ۹ نظامنامه در خصوص بهره‌گیری از المان‌های سازه‌ای جهت معرفی فعالیت‌ها و اقدامات مسئولیت اجتماعی، لازم است نسبت به رعایت موارد ذیل اقدام شود:

- نماد یکنواختی به ترتیب دربرگیرنده نام و لوگوی وزارت نفت، شرکت اصلی / بالادستی، شرکت معجری برنامه/پروژه
 - نام برنامه/پروژه
 - سال آغاز و پایان
 - محل اجرا
 - درج عبارت «این پروژه در راستای مسئولیت اجتماعی (نام شرکت معجری) به اجرا درآمده است»
- تبصره ۱- در هر پروژه عمرانی مسئولیت اجتماعی، در حد امکان نسبت به ایجاد فضای سبز / کاشت درخت با استفاده از گونه‌های بومی و متناسب با شرایط اقلیمی منطقه اقدام شود.

۹- به روز رسانی آیین نامه اجرایی

آیین نامه اجرایی سالانه بازنگری و از سوی امور مسئولیت اجتماعی صنعت نفت ابلاغ خواهد شد.

تبصره ۱- کلیه شرکت‌های تابعه و فرعی می‌توانند پیشنهادهای خود را در راستای بهبود مستمر این آیین نامه اجرایی بصورت کتبی از طریق شرکت اصلی به امور مسئولیت اجتماعی صنعت نفت ارسال نمایند.